

/ projekt /

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU STOWARZYSZENIA LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA MIĘDZY ODRA ą I BOBREM

Zabór, grudzień 2015

wyciąg stron od 32 do 58, zmiany listopad 2016

OBSZARY DZIAŁAŃ - TURYSTYKA**Elementy analizy SWOT, leżące u podstaw wytyczenia celów**

- S.1 Potencjał do rozwoju turystyki, na który składają się walory przyrodnicze i krajobrazowe (w tym bogate w runo lasy, ciekły i zbiorniki wodne), zabytki oraz inne ciekawe miejsca i lokalne atrakcje turystyczne;
- S.4 Tradycje produkcji wina i miodu mogące stanowić podstawę do rozwoju związanej z tym działalności rolniczej, przetwórstwa, ale także enoturystyki i usług towarzyszących;
- W.1 Niewykorzystany potencjał turystyczny, wynikający w znacznej mierze z braków w infrastrukturze, w tym niskiego stopnia nasycenia infrastrukturą noclegową i gastronomiczną, niedostatku ścieżek rowerowych, braku infrastruktury umożliwiającej rekreacyjne i turystyczne wykorzystanie akwenów wodnych (zwłaszcza rzek Odry i Bobru), niedostatecznej ilości małej architektury i braku zagospodarowania otoczenia wokół wielu atrakcji turystycznych;
- O.1 Rozwój różnych form turystyki (pieszej, rowerowej, wodnej, konnej) przede wszystkim w oparciu o rozbudowaną i zintegrowaną infrastrukturę (np. sieć tras rowerowych, współdziałające przystanie wodne) oraz z wykorzystaniem istniejących szlaków tematycznych;
- O.2 Lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego w postaci rzek, zabytków, atrakcji turystycznych;

Cel ogólny**1 Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki.****Cele szczegółowe**

- 1.1 **Wzbogacenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej i rekreacyjnej poprzez wykorzystanie istniejącego potencjału naturalnego i infrastrukturalnego;**
- 1.2 Wykorzystanie i uatrakcyjnienie istniejącego potencjału w obszarze turystyki kulturowej i historycznej, związanej m.in. ze szlakami tematycznymi takimi jak: Lubuski Szlak Miodu i Wina, szlaki militariów i fortyfikacji, Szlak Pałaców i Parków Środkowego Nadodrza, Szlak Odry;

OBSZARY DZIAŁAŃ - LOKALNA TOŻSAMOŚĆ I DZIEDZICTWO KULTUROWE**Elementy analizy SWOT, leżące u podstaw wytyczenia celów**

- S.2 Stale rosnąca aktywność lokalnych organizacji pozarządowych;
- W.6 Niski stopień utożsamiania się z miejscem zamieszkania i lokalną społecznością wskutek zaspokajania części potrzeb w pobliskim ośrodku miejskim (traktowanie miejsca zamieszkania jak „sypialni”). Brak miejsc integracji społecznej i dobrze przygotowanej, atrakcyjnej oferty w postaci imprez i wydarzeń kulturalno-społecznych;
- O.5 Rozwój działalności organizacji pozarządowych, w celu większej integracji lokalnej społeczności, poprzez wsparcie finansowe, doradcze i praktyczne (forma inkubatora aktywności społecznej) udzielana podmiotom III sektora;
- T.2 Odpływ młodych osób z terenów gmin należących do LGD do pobliskich ośrodków miejskich i zanik więzi mieszkańców z miejscem zamieszkania;

Cel ogólny**2. Wykorzystanie rosnącego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizację życia publicznego.**

Cele szczegółowe

- 2.1 Zwiększenie ilości miejsc integracji społecznej oraz poprawa stanu i wyposażenia obiektów już funkcjonujących;
- 2.2 Wsparcie dla lokalnych inicjatyw kulturalno-społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych, których celem jest integracja środowiska lokalnego;
- 2.3 Ochrona i wsparcie materialnego oraz niematerialnego lokalnego dziedzictwa kulturowego.

OBSZARY DZIAŁAŃ - BEZROBOCIE, UBÓSTWO, WYKLUCZENIE SPOŁECZNE**Elementy analizy SWOT, leżące u podstaw wytyczenia celów**

- S.3 Bliskość ośrodka miejskiego (Zielonej Góry), mogącego stanowić naturalny rynek zbytu dla usług i produktów, co z kolei sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości na terenach przyległych, oraz budującego chłonny rynek pracy;
- S.4 Tradycje produkcji wina i miodu mogące stanowić podstawę do rozwoju związanej z tym działalności rolniczej, przetwórstwa, ale także enoturystyki i usług towarzyszących;
- W.2 Trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy, towarzyszące jej braki w zakresie promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Brak wsparcia dla osób chcących otworzyć lub prowadzących własną działalność gospodarczą, a w szczególności brak organizacji zrzeszających przedsiębiorców i mało prężne instytucje otoczenia biznesu;
- O.4 Wsparcie doradcze przy zakładaniu działalności gospodarczej i prowadzeniu jej w początkowym okresie;
- T.1 Brak wsparcia finansowego i szkoleń dla osób chcących rozwijać swoją aktywność zawodową i społeczną;
- T.4 Niski stopień absorpcji środków pomocowych spowodowany brakiem prefinansowania (realizacja projektów w oparciu o finansowanie zaliczkowe) ograniczonymi możliwościami pokrycia wkładu własnego i brakiem informacji o źródłach i sposobach pozyskiwania wsparcia;

Cel ogólny**3 Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON .****Cele szczegółowe**

- 3.1 **Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla osób podejmujących działalność gospodarczą**
- 3.2 **Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla działających podmiotów gospodarczych.**
- 3.3 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie inicjatyw okołobiznesowych;

Elementy analizy SWOT, leżące u podstaw wytyczenia celów

- W.3 Braki w infrastrukturze komunikacyjnej (zła jakość dróg, brak chodników i ścieżek rowerowych), brak przepraw mostowych w gminach leżących nad rzeką Odrą;
- W.4 Mało funkcjonalna komunikacja publiczna i brak wygodnych połączeń z ośrodkami miejskimi, a w konsekwencji utrudniony dostęp do rynku pracy, usług edukacyjnych, medycznych, kulturalnych i innych;
- W.5 Brak dostatecznej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej w postaci świetlic, ogólnodostępnych placów zabaw, siłowni na wolnym powietrzu, ścieżek zdrowia, a w miejscach gdzie taka infrastruktura istnieje, niedobór środków na ich wyposażenie i bieżącą działalność kulturalną, sportową, rekreacyjną (organizację imprez, wyjazdy, stroje, itp.);
- O.3 Rozwój lokalnej małej przedsiębiorczości oraz podmiotów ekonomii społecznej jako szansa na poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy;
- T.3 Nadmierna szczegółowość zasady pozyskiwania wsparcia i biurokracja przy rozliczaniu projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych;

Cel ogólny

4 Przeciwdziałanie i zwalczanie wykluczenia społecznego, związanego z trudniejszym dostępem do rynku pracy i usług publicznych, w tym edukacyjnych, medycznych kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.	
4.1	Zwiększenie ilości inicjatyw dotyczących ekonomii społecznej oraz dostępu do wiedzy i dobrych praktyk związanych z działalnością gospodarczą i społeczną na rzecz środowiska lokalnego;

Powyższa tabela pokazuje, że zaplanowane cele, zarówno ogólne jak i szczegółowe, są adekwatne do przeprowadzonej diagnozy i wniosków płynących z konsultacji społecznych. Efekty prac warsztatowych, spotkań konsultacyjnych, jak i wyniki przeprowadzonych badań ankietowych znalazły swoje odzwierciedlenie w analizie SWOT, która w logiczny sposób przekłada się na sformułowane cele. Ponadto przy formułowaniu celów zwracano szczególną uwagę na to by w możliwie największym stopniu odpowiadały one potrzebom grup defaworyzowanych:

Tabela 1 Powiązania celów LSR z potrzebami grup defaworyzowanych

Identyfikacja grupy defaworyzowanej	potrzeby	Cele LSR
Osoby bezrobotne i z utrudnionym dostępem do rynku pracy, osoby do 30 roku życia, osoby 50+, niepełnosprawni	Zapewnienie warunków do znalezienia zatrudnienia - ułatwienia w korzystaniu z pobliskich rynków pracy Stworzenie warunków do prowadzenia własnej działalności gospodarczej (dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej) Podnoszenie kompetencji osób bezrobotnych Wykorzystanie dobrych praktyk Znajomość zasad funkcjonowania podmiotów gospodarczych (księgowość, przepisy podatkowe, konkurencyjność, innowacyjność)	Cel ogólny 3 Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON . Cel szczegółowy 3.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla osób podejmujących działalność gospodarczą
Osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, w szczególności z uwagi na ubóstwo	Pokonanie barier sprzyjających wykluczeniu społecznemu takich jak trudności z dostępem do rynku pracy, trudności z dostępem do podstawowych usług społecznych (medycznych, edukacyjnych, kulturalnych itp.) Zwiększenie szans na integrację społeczną	Cel ogólny 4 Przeciwdziałanie i zwalczanie wykluczenia społecznego, związanego z trudniejszym dostępem do rynku pracy i usług publicznych, w tym edukacyjnych, medycznych kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych. Cel szczegółowy 4.1 Zwiększenie ilości inicjatyw dotyczących ekonomii społecznej oraz dostępu do wiedzy i dobrych praktyk związanych z działalnością gospodarczą i społeczną na rzecz środowiska lokalnego
Osoby starsze w wieku 50+ , osoby z dysfunkcją ruchu, oraz dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do usług sportowych rekreacyjnych, kulturalnych	Zapewnienie warunków do rozwoju aktywności, integracji, wypoczynku i spędzania wolnego czasu na obszarze LGD: np. siłownie plenerowe warsztaty animacyjne	Cel ogólny 2 Wykorzystanie rosnącego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizację życia publicznego. Cel szczegółowy 2.1 Zwiększenie ilości miejsc integracji społecznej oraz poprawa stanu i wyposażenia obiektów już funkcjonujących. 2.2 Wsparcie dla lokalnych inicjatyw

		kulturalno-społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych, których celem jest integracja środowiska lokalnego
--	--	--

Zgodnie z założeniami Programu, 30% beneficjentów działań wspieranych przez LGD będzie należało do powyższych grup defaworyzowanych, m.in. poprzez kierowanie operacji bezpośrednio do tych grup. Aby realizowana operacja została uznana za skierowaną do grupy defaworyzowanej, sprawdzane będą następujące warunki:

- operacja będzie odpowiadać bezpośrednio na zdiagnozowane potrzeby grup defaworyzowanych lub
- w ramach operacji utworzone zostanie miejsce pracy dla osoby z grupy defaworyzowanej lub
- co najmniej 30% uczestników będzie należało do jednej z grup defaworyzowanych (w oparciu o dane uczestników zebrane w dokumentacji projektowej) w operacji w ramach przedsięwzięć ogólnych lub
- co najmniej 70% uczestników będzie należało do grup defaworyzowanych (w oparciu o dane uczestników zebrane w dokumentacji projektowej) w operacji w ramach przedsięwzięć skierowanych do grup defaworyzowanych.

Przyjętym w Strategii i wymienionym powyżej celom szczegółowym przypisano przedsięwzięcia. Ich realizacja przybliży LGD do osiągnięcia założonych efektów.

Tabela 2   **Przedsięwzięcia skumulowane w odniesieniu do celów ogólnych i szczegółowych**

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
1. Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki.	1.1 Wzbogacenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej i rekreacyjnej, poprzez wykorzystanie istniejącego potencjału naturalnego i infrastrukturalnego.	1.1.1 Budowa, przebudowa wraz z wyposażeniem miejsc związanych z turystyką i rekreacją, w tym wodną na obszarze LGD 1.1.2. Budowa, wyznaczenie i oznakowanie ścieżek, szlaków i tras turystyki rowerowej, pieszej, nordic-walking, dydaktycznych i innych. <ul style="list-style-type: none"> • Projekt współpracy Trasy polskie.pl • Projekt grantowy
	1.2 Wykorzystanie i uatrakcyjnienie istniejącego potencjału w obszarze turystyki kulturowej i historycznej, związanej m.in. ze szlakami tematycznymi takimi jak: Lubuski Szlak Miodu i Wina, szlaki militariów i fortyfikacji, Szlak Pałaców i Parków Środkowego Nadodrza, Szlak Odry.	1.2.1. Rozwój turystyki tematycznej poprzez przygotowanie i udostępnienie infrastruktury dla turystów oraz jej promocję.

2. Wykorzystanie rosnącego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizację życia publicznego.	2.1 Zwiększenie ilości miejsc integracji społecznej oraz poprawa stanu i wyposażenia obiektów już funkcjonujących.	2.1.1. Budowa i przebudowa miejsc rekreacji i obiektów kulturalnych, w tym w szczególności placów zabaw i siłowni zewnętrznych. Projekt grantowy
	2.2 Wsparcie dla lokalnych inicjatyw kulturalno-społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych, których celem jest integracja środowiska lokalnego	Wzmacnianie kapitału społecznego 2.2.1 Organizacja zajęć sportowych, edukacyjnych, kulturalnych, w tym związanych ze zwyczajami i tradycjami, ochroną środowiska naturalnego, ekologią itp., dla różnych grup wiekowych 2.2.2 Organizacja przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną do działań kulturalnych, społecznych i sportowych (festiwale, targi, przeglądy twórców i artystów lokalnych/amatorów, imprez sportowych itp.).
	2.3 Ochrona i wsparcie materialnego oraz niematerialnego lokalnego dziedzictwa kulturowego.	Zachowanie lokalnego dziedzictwa 2.3.1 Rozwój i wsparcie lokalnych inicjatyw w zakresie tradycji i dziedzictwa, w tym tradycji regionalnych tworzonych współcześnie w oparciu o wzorce z przeszłości.
3. Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON	3.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla osób podejmujących działalność gospodarczą	3.1.1 Wsparcie finansowe na podejmowanie działalności gospodarczej
	3.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla działających podmiotów gospodarczych.	3.2.1 Wsparcie finansowe dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczej
	3.3 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie inicjatyw okołobiznesowych	3.3.1 Działania związane z organizacją targów gospodarczych, rolnych, wyjazdów studyjnych, dostępem do najlepszych praktyk dla podmiotów gospodarczych z terenu LGD • Projekt współpracy Winnice i winiarstwo podstawą rozwoju działalności gospodarczej i enoturystyki
4. Przeciwdziałanie i zwalczanie wykluczenia społecznego, związanego z trudniejszym dostępem do rynku pracy i usług publicznych, w tym	4.1 Zwiększenie ilości inicjatyw dotyczących ekonomii społecznej oraz dostępu do wiedzy i dobrych praktyk związanych z działalnością gospodarczą i społeczną na rzecz środowiska lokalnego	4.1.1 Działania aktywizujące grupy defaworyzowane, bezrobotne, osoby starsze itp.
		4.1.2 Działania edukacyjne, doradztwo w zakresie rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej dla grup defaworyzowanych.

edukacyjnych, medycznych kulturalnych i sportowo- rekreacyjnych.		
--	--	--

Sposób realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych celów uwzględnił będzie ich specyfikę i założone rezultaty.

Przedsięwzięcia	Sposób realizacji / uzasadnienie
1.1.1 Budowa, przebudowa wraz z wyposażeniem miejsc związanych z turystyką i rekreacją w tym wodną na obszarze LGD	<ul style="list-style-type: none"> Projekty inwestycyjne mogące zawierać elementy promocji Tryb konkursowy naboru wniosków <p>Pełne wykorzystanie potencjału turystycznego wymaga dodatkowej infrastruktury i poinformowania o jej położeniu i walorach beneficjentów ostatecznych (odbiorców usług turystycznych)</p>
1.1.2. Budowa, wyznaczenie i oznakowanie ścieżek, szlaków i tras turystyki rowerowej, pieszej, nordic-walking, dydaktycznych i innych.	<ul style="list-style-type: none"> Projekty inwestycyjne mogące zawierać elementy promocji Tryb konkursowy naboru wniosków <i>Projekt grantowy - integracja infrastruktury</i> <p>Pełne wykorzystanie potencjału turystycznego wymaga dodatkowej infrastruktury i poinformowania o jej położeniu i walorach beneficjentów ostatecznych (odbiorców usług turystycznych)</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Projekt współpracy: Polskie Trasy.pl</i> <p>Upowszechnienie dotychczasowych zasobów turystycznych obszaru LGD oraz nowej oferty w tym zakresie wymaga atrakcyjnej promocji i popularyzacji dostępnych atrakcji</p>
1.1.3. Przygotowanie i publikacja materiałów promocyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> Promocja Projekty nie inwestycyjne Tryb konkursowy naboru wniosków
1.2.1. Rozwój turystyki tematycznej poprzez przygotowanie i udostępnienie infrastruktury dla turystów oraz jej promocję.	<ul style="list-style-type: none"> Projekty inwestycyjne mogące zawierać elementy promocji Tryb konkursowy naboru wniosków <p>Optymalne wykorzystanie nowopowstałej infrastruktury turystycznej wymaga poinformowania beneficjentów ostatecznych (odbiorców usług) o jej położeniu i walorach</p>
2.1.1. Budowa i przebudowa miejsc rekreacji i obiektów kulturalnych, w tym w szczególności placów zabaw i siłowni zewnętrznych.	<ul style="list-style-type: none"> Projekty inwestycyjne Tryb konkursowy naboru wniosków <i>Projekt grantowy</i> <p>Inwestycje w nowe i istniejące już obiekty pozwolą na uatrakcyjnienie i dotychczasowej oferty</p>
2.2.1 Organizacja zajęć sportowych, edukacyjnych, kulturalnych, w tym związanych ze zwyczajami i tradycjami, ochroną środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Projekty nie inwestycyjne Tryb konkursowy naboru wniosków <p>Ten rodzaj działań będzie stanowił dopełnienie działań prowadzonych w ramach przedsięwzięcia 2.1.1</p>

<p>naturalnego, ekologią itp., dla różnych grup wiekowych</p> <p>2.2.2 Organizacja przedsięwzięć aktywizujących społeczności lokalne do działań kulturalnych, społecznych i sportowych (festiwale, targi, przeglądy twórców i artystów lokalnych/amatorów, imprez sportowych itp.).</p>	
<p>2.3.1 Rozwój i wsparcie lokalnych inicjatyw w zakresie tradycji i dziedzictwa, w tym tradycji regionalnych tworzonych współcześnie w oparciu o wzorce z przeszłości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty inwestycyjne • Projekty nie inwestycyjne <p>Tryb konkursowy naboru wniosków Ten rodzaj działań będzie stanowił połączenie działań prowadzonych w ramach przedsięwzięcia 2.1.1 i 2.2.1</p>
<p>3.1.1. Wsparcie finansowe na podejmowanie działalności gospodarczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty inwestycyjne <p>Tryb konkursowy naboru wniosków Konkurencyjność każdego biznesu buduje się w oparciu między innymi o działania inwestycyjne stanowiące bazę do rozpoczęcia działalności gospodarczej.</p>
<p>3.2.1. Wsparcie finansowe dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty inwestycyjne <p>Tryb konkursowy naboru wniosków Rozwój prowadzonej działalności bardzo często wiąże się z inwestycjami.</p>
<p>3.3.1. Działania związane z organizacją targów gospodarczych, rolnych, wyjazdów studyjnych, dostępem do najlepszych praktyk dla podmiotów gospodarczych z terenu LGD</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty nie inwestycyjne mogące zawierać elementy promocji • Projekt współpracy • Aktywizacja <p>Tryb konkursowy naboru wniosków Winnice i winiarstwo podstawą rozwoju działalności turystycznej i ekoturystyki Skala i tempo rozwoju gospodarczego jest między innymi pochodną efektu synergii różnych podmiotów współdziałających za sobą na danym obszarze.</p>
<p>4.1.1. Działania aktywizujące grupy defaworyzowane, osoby bezrobotne, osoby starsze itp..</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty inwestycyjne • Projekty nie inwestycyjne • Promocja <p>Tryb konkursowy naboru wniosków Aktywizacja Ekonomia społeczna wymaga popularyzacji i wszechstronnego wsparcia tej formy aktywności społeczno-gospodarczej</p>
<p>4.1.2 Działania edukacyjne, doradztwo w zakresie rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej dla grup defaworyzowanych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty nie inwestycyjne <p>Tryb konkursowy naboru wniosków Rozwój działalności gospodarczej i społecznej wymagają specjalistycznej wiedzy i wykorzystania wcześniejszych doświadczeń podmiotów już funkcjonujących na rynku</p>

Do każdego z działań i celów przypisano wskaźniki wraz z określeniem ich wartości bazowej i docelowej, a także podaniem źródła pozyskania danych do ich pomiaru oraz sposobu jego dokonywania.

1.0	Cel ogólny	Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki.						
1.1	Cele szczegółowe	Wzbogacenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej i rekreacyjnej poprzez wykorzystanie istniejącego potencjału naturalnego i infrastrukturalnego.						
1.2		Wykorzystanie i uatrakcyjnienie istniejącego potencjału w obszarze turystyki kulturowej i historycznej związanej m.in. ze szlakami tematycznymi takimi jak: Lubuski Szlak Miodu i Wina, szlaki militariów i fortyfikacji, Szlak Pałaców i Parków Środkowego Nadodrza, Szlak Odry						
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy rok 2014	Plan rok 2023	Źródło danych / sposób pomiaru		
W 1.0	Wzrost ruchu turystycznego na obszarze objętym LSR		Ilość osób	17 696	19 465	GUS, Bank Danych lokalnych/ suma rezydentów (Polaków) i gości zagranicznych korzystających z noclegów we wszystkich obiektach objętych statystyką		
		Wskaźniki rezultatu dla celu szczegółowego	Jednostka miary	Stan początkowy rok 2015	Plan rok 2022	Źródło danych / sposób pomiaru		
W 1.1	Ilość obiektów wykonanych w ramach realizacji LSR, identyfikowanych przez użytkowników infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenie LGD		szt.	0	28	Ankiety / raz w roku pracownicy biura LGD zbierają ankiety dostępne w miejscach odwiedzanych przez turystów (atrakcje turystyczne, miejsca noclegów itp.)		
W 1.2	Ilość turystów korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej		Ilość osób	0	5 000	Raport roczny / Operator infrastruktury wybudowanej przy wsparciu w ramach LSR będzie prowadził monitoring ilości osób z niej korzystających i przygotuje raport		
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja, itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	Wartość		
					Początkowa rok 2015	Końcowa rok 2022	Źródło danych/ sposób pomiaru	
1.1.1	Budowa, przebudowa wraz z wyposażeniem miejsc związanych z turystyką i rekreacją w tym wodną na obszarze LGD	Mieszkańcy obszaru LGD, w tym osoby bezrobotne, rolnicy oraz ich małżonkowie, przedsiębiorcy , organizacje pozarządowe, podmioty	Konkurs	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej lub	obiekty	0	20	Protokoły odbioru robót, dostaw, zakończenia prac lub dokumenty równoważne/ kopie dokumentów przekazywane będą przez beneficjentów do biura LGD

		sektora publicznego						
1.1.2	Budowa, wyznaczenie i oznakowanie ścieżek, szlaków i tras turystyki rowerowej, pieszej, nordic-walking, dydaktycznych i innych.	Mieszkańcy obszaru LGD, w tym osoby bezrobotne, rolnicy oraz ich małżonkowie, przedsiębiorcy organizacje pozarządowe, podmioty sektora publicznego	Konkurs	Ilość wybudowanych, wyznaczonych i oznakowanych ścieżek, szlaków i tras turystyki rowerowej, pieszej, nordic-walking, dydaktycznych i innych.	szt.	0	8	Protokoły odbioru robót, dostaw, zakończenia prac lub dokumenty równoważne/ kopie dokumentów przekazywane będą przez beneficjentów do biura LGD
			Projekt grantowy		km	0	5	
		Mieszkańcy obszaru LGD, organizacje turystyczne, organizatorzy turystyki, turyści	Projekt współpracy Przygotowanie aplikacji mobilnej na telefon z informacjami turystycznymi z obszaru	Liczba projektów współpracy	szt.	0	1	Sprawozdanie z realizacji, aplikacja
1.1.3	Przygotowanie i publikacja materiałów promocyjnych.	przedsiębiorcy organizacje pozarządowe, podmioty sektora publicznego	Konkurs	Ilość przygotowanych i wydanych materiałów promocyjnych i publikacji w zakresie turystyki na terenie LSR	liczba publikacji	0	8	Dokumenty księgowe wraz z przykładowym egzemplarzem publikacji / dokumentacje przygotowuje beneficjent w toku rozliczania projektu i przekaże do Biura LGD

1.2.1	Rozwój turystyki tematycznej poprzez przygotowanie i udostępnienie infrastruktury dla turystów oraz jej promocję.	Mieszkańcy obszaru LGD, przedsiębiorcy , organizacje pozarządowe, podmioty sektora publicznego	Konkurs	Ilość obiektów związanych z turystyką tematyczną przygotowanych i nowo udostępnionych dla turystów	szt.	0	8	Protokoły odbioru robót, dostaw, zakończenia prac lub dokumenty równoważne/ kopie dokumentów przekazywane będą przez beneficjentów do biura LGD
SUMA				50				

2.0	Cel ogólny	Wykorzystanie rosnącego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizację życia publicznego.				
2.1	Cele szczegółowe	Zwiększenie ilości miejsc integracji społecznej oraz poprawa stanu i wyposażenia obiektów już funkcjonujących.				
2.2		Wsparcie dla lokalnych inicjatyw kulturalno-społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych, których celem jest integracja środowiska lokalnego				
2.3		Ochrona i wsparcie materialnego oraz niematerialnego lokalnego dziedzictwa kulturowego.				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy rok 2015	Plan rok 2023	Źródło danych / sposób pomiaru
W 2.0	Ilość podmiotów sektora pozarządowego działających na terenie LGD		szt.	169	Wzrost 5%	Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie LGD w oparciu o KRS i rejestry starostwa powiatowego / raport roczny przygotowany przez Biuro LGD
		Wskaźniki rezultatu dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy rok 2015	Plan rok 2022	Źródło danych / sposób pomiaru
W 2.1	Ilość osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury (rocznie)		Ilość osób	0	6 000	Sprawozdanie z wykorzystania infrastruktury/ Sprawozdanie przygotowane przez operatora infrastruktury (zawierające również dokumentację fotograficzną) będzie przekazywany do Biura LGD
W 2.2	Ilość osób biorących udział w imprezach		Ilość osób	0	800	Lista uczestników / Beneficjent będzie zobligowany do

	przedsięwzięciach aktywizujących wspartych w ramach realizacji LSR					sporządzenia listy obecności i przekazania jej do Biura LGD wraz z dokumentacją rozliczeniową projektu		
W 2.3	Ilość osób zaangażowanych w kultywowanie tradycji i dziedzictwa przy okazji inicjatyw wspartych w ramach LSR	Ilość osób	0	50	Lista uczestników / Beneficjent będzie zobligowany do sporządzenia listy obecności i przekazania jej do Biura LGD wraz z dokumentacją rozliczeniową projektu			
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja, itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
		Początkowa rok 2015	Końcowa rok 2022					
2.1.1	Budowa i przebudowa miejsc rekreacji i obiektów kulturalnych, w tym w szczególności placów zabaw i siłowni zewnętrznych.	Mieszkańcy obszaru LGD, w tym dzieci i osoby w wieku 50+, organizacje pozarządowe, podmioty sektora publicznego	Konkurs	Liczba nowych lub przebudowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej lub kulturalnej.	szt.	0	20	Protokoły odbioru robót, dostaw, zakończenia prac itp. / kopie dokumentów przekazywane będą przez beneficjentów do biura LGD
			Projekt grantowy		szt.	0	7	
2.2.1	Organizacja zajęć sportowych, edukacyjnych, kulturalnych, w tym związanych ze zwyczajami i tradycjami, ochroną środowiska naturalnego, ekologią itp., dla różnych grup wiekowych	Mieszkańcy obszaru LGD, w tym dzieci i osoby w wieku 50+, organizacje pozarządowe, podmioty sektora publicznego	Konkurs	Ilość imprez, sportowych, edukacyjnych, kulturalnych, wspartych w ramach realizacji LSR	szt.	0	12	Sprawozdanie z organizacji imprezy zawierające część opisową, fotograficzną i o ile to możliwe listę uczestników. Sprawozdanie przygotowane przez beneficjenta i przekazane do Biura LGD

2.2.2	Organizacja przedsięwzięć aktywizujących społeczności lokalne do działań kulturalnych, społecznych i sportowych (festiwale, targi, przeglądy twórców i artystów lokalnych/amatorów, imprez sportowych itp.).	Mieszkańcy obszaru LGD, w tym dzieci i osoby w wieku 50+, organizacje pozarządowe, podmioty sektora publicznego	Konkurs	Ilość przedsięwzięć aktywizujących społeczności lokalne do działań kulturalnych, społecznych i sportowych	szt.	0	14	Sprawozdanie z organizacji imprezy zawierające część opisową, fotograficzną i o ile to możliwe listę uczestników / Sprawozdanie przygotowane przez beneficjenta i przekazane do Biura LGD
			Aktywizacja		szt.	0	2	
2.3.1	Rozwój i wsparcie lokalnych inicjatyw w zakresie tradycji i dziedzictwa, w tym tradycji regionalnych tworzonych współcześnie w oparciu o wzorce z przeszłości.	Mieszkańcy obszaru LGD, w tym dzieci i osoby z grup de faworyzowanych, organizacje pozarządowe, podmioty sektora publicznego	Konkurs	Ilość inicjatyw wspartych w ramach LSR a mających na celu kultywowanie i rozwój tradycji i dziedzictwa, w tym tradycji regionalnych tworzonych współcześnie w oparciu o wzorce z przeszłości.	szt.	0	5	Lista uczestników / Lista przygotowana przez beneficjenta i przekazana do biura LGD
SUMA							60	

3.0	Cel ogólny	Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON
3.1	Cele szczegółowe	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla osób podejmujących-działalność gospodarczą
3.2		Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla działających podmiotów gospodarczych.

3.3								
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie inicjatyw okołobiznesowych								
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy rok 2014	Plan rok 2023	Źródło danych / sposób pomiaru		
W 3.0	Ilość MSP zarejestrowanych w systemie REGON		szt.	5851	6144	GUS Bank Danych Lokalnych/ Zagregowane wyniki dla 8 gmin wchodzący w skład LGD		
		Wskaźniki rezultatu dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy rok 2015	Plan rok 2022	Źródło danych / sposób pomiaru		
W 3.1	Liczba nowoutworzonych miejsc pracy – liczba osób korzystających ze wsparcia w celu rozwoju lokalnej przedsiębiorczości		Ilość miejsc	0	18	Lista osób korzystających ze wsparcia/ Biuro LGD przygotowuje listę w oparciu o podpisane umowy dotacji		
W 3.2	Liczba nowoutworzonych miejsc pracy		Ilość osób	0	12	Lista osób korzystających ze wsparcia/ Biuro LGD przygotowuje listę w oparciu o podpisane umowy dotacji		
W 3.3	Ilość osób korzystających ze wsparcia w celu rozwoju lokalnej przedsiębiorczości		Ilość osób	0	70	Lista osób uczestniczących w przedsięwzięciach objętych wsparciem / Beneficjent przygotowuje listę i przekazuje ją do biura LGD		
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja, itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
						Początkowa rok 2015	Końcowa rok 2022	
3.1.1	Wsparcie finansowe na podejmowanie działalności gospodarczej	Mieszkańcy obszaru LGD, zwłaszcza osoby z grup defaworyzowanych.	Konkurs	Liczba utworzonych miejsc pracy (w tym samo zatrudnienie)	szt.	0	18	CEIDG/ dane od beneficjenta przekazane do Biura LGD
3.2.1	Wsparcie finansowe dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą	Przedsiębiorcy z obszaru LGD	Konkurs	Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą objętych wsparciem inwestycyjnym	szt.	0	16	Lista rozliczonych umów o wykonanie i dofinansowanie projektów inwestycyjnych dla MŚP / Lista przygotowana przez Biuro LGD

3.3.1	Działania związane z organizacją targów gospodarczych, rolnych, wyjazdów studyjnych, dostępem do najlepszych praktyk dla podmiotów gospodarczych z terenu LGD	przedsiębiorcy, mieszkańcy obszaru LGD, w tym rolnicy, Organizacje pozarządowe,	Aktywizacja	Ilość zorganizowanych imprez targowych, wyjazdów studyjnych, spotkań upowszechniających dostęp do najlepszych praktyk dla podmiotów gospodarczych	szt.	0	3	Sprawozdanie ze zorganizowanych imprez targowych, wyjazdów studyjnych, spotkań / sprawozdanie przygotowane przez Beneficjentów i przekazane do biura LGD
			Projekt współpracy międzynarodowy - winiarski	Liczba uczestników projektu współpracy	Os..	0	35	Sprawozdanie z realizacji projektu, liczba porozumień o współpracy
SUMA				72				

4.0	Cel ogólny	Przeciwdziałanie i zwalczanie wykluczenia społecznego, związanego z trudniejszym dostępem do rynku pracy i usług publicznych, w tym edukacyjnych, medycznych kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.						
4.1	Cele szczegółowe	Zwiększenie ilości inicjatyw dotyczących ekonomii społecznej oraz dostępu do wiedzy i dobrych praktyk związanych z działalnością gospodarczą i społeczną na rzecz środowiska lokalnego						
		Wskaźniki oddziaływania dla	Jednostka miary	Stan początkowy	Plan	Źródło danych / sposób pomiaru		

		celu ogólnego		rok 2014	rok 2023			
W 4.0	Zmniejszenie ilości osób korzystających z pomocy społecznej w OPS terenu LGD		Ilość osób	7534	7459	Statystyki GOPS zlokalizowanych na terenie LGD/ zestawienie roczne sporządzi pracownik biura LGD		
		Wskaźniki rezultatu dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy rok 2015	Plan rok 2022	Źródło danych / sposób pomiaru		
W 4.1	Ilość osób objętych wsparciem w ramach inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej		Ilość osób	0	80	Lista uczestników/ lista zostanie przygotowana przez beneficjenta i przekazana do biura LGD		
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja, itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
						Początkowa rok 2015	Końcowa rok 2022	
4.1.1	Działania aktywizujące grupy defaworyzowane, bezrobotne, osoby starsze itp.	Mieszkańcy obszaru LGD, osoby z grup defaworyzowanych, rolnicy oraz członkowie ich rodzin	Konkurs	Ilość działań innych niż doradcze i edukacyjne aktywizujących osoby z grup defaworyzowanych	szt.	0	8	Rozliczone umowy dofinansowania dotyczące działań aktywizujących grupy defaworyzowane / zestawienie przygotowane przez Biuro LGD
			Aktywizacja					
4.1.2	Działania edukacyjne, doradztwo w zakresie rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej dla grup defaworyzowanych.	Mieszkańcy obszaru LGD, osoby z grup defaworyzowanych, rolnicy oraz członkowie ich rodzin	Konkurs	Ilość działań doradczych i edukacyjnych kierowanych do osób z grup defaworyzowanych/	szt.	0	8	Rozliczone umowy dofinansowania dotyczące działań edukacyjnych i doradczych skierowanych na grupy defaworyzowane / zestawienie przygotowane przez Biuro LGD
SUMA				19				

Pomiary poszczególnych wskaźników będą dokonywane raz w roku, po zakończeniu roku kalendarzowego. Dane w tym zakresie zbierać i opracowywać będzie Biuro LGD. Zagregowane dane Kierownik Biura przekazywać będzie bezpośrednio do Zarządu w formie raportu rocznego. Raport zawierał będzie wartości bezwzględne poszczególnych wskaźników osiągnięte w danym roku, wartości skumulowane od początku realizacji strategii, określony procentowo stopień realizacji danego wskaźnika w okresie objętym raportem oraz określony procentowo skumulowany stopień realizacji danego wskaźnika osiągnięty od początku realizacji strategii.

Dla przejrzystości obrazu postępów w realizacji Strategii, wskaźniki produktu zostały sformułowane tak, że ich wartość początkowa w każdym wypadku wynosi zero (wskaźniki odnoszą się wyłącznie do produktów wynikających z realizacji operacji prowadzonych w ramach okresu programowania 2014-2020)

Zakłada się, że poszczególne cele szczegółowe będą finansowane z następujących źródeł:

Cele szczegółowe	Źródła finansowania
1.1 Wzbogacenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej, rekreacyjnej-poprzez wykorzystanie istniejącego potencjału naturalnego i infrastrukturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki publiczne • Środki prywatne
1.2 Wykorzystanie i uatrakcyjnienie istniejącego potencjału w obszarze turystyki kulturowej i historycznej, związanej m.in. ze szlakami tematycznymi takimi jak: Lubuski Szlak Miodu i Wina, szlaki militariów i fortyfikacji, Szlak Pałaców i Parków Środkowego Nadodrza, Szlak Odry.	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki publiczne • Środki prywatne
2.1 Zwiększenie ilości miejsc integracji społecznej oraz poprawa stanu i wyposażenia obiektów już funkcjonujących	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki publiczne
2.2 Wsparcie dla lokalnych inicjatyw kulturalno-społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych, których celem jest integracja środowiska lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki publiczne • Środki prywatne
2.3 Ochrona i wsparcie materialnego oraz niematerialnego lokalnego dziedzictwa kulturowego.	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki publiczne • Środki prywatne
3.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla osób podejmujących-działalność gospodarczą	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki prywatne
3.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla działających podmiotów gospodarczych.	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki prywatne
3.3 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez wsparcie inicjatyw okołobiznesowych	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki publiczne • Środki prywatne
4.1 Zwiększenie ilości inicjatyw dotyczących ekonomii społecznej oraz dostępu do wiedzy i dobrych praktyk związanych z działalnością gospodarczą i społeczną na rzecz środowiska lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> • Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Środki publiczne

1 Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Stowarzyszenie w swojej działalności planuje prowadzenie naborów wniosków zgodnie z przyjętym harmonogramem oraz z przyjętymi procedurami wyboru operacji. Procedury wyboru operacji szczegółowo określają tryb postępowania w procesie naboru wniosków a więc m.in.: ogłaszanie naboru, składanie wniosków, ocena przez Radę i wybór, realizacja. Podstawę do oceny merytorycznej wniosku stanowi karta oceny wniosku, na podstawie której wnioski uzyskują punktację. Dla różnych rodzajów działań przygotowano odpowiednią kartę oceny zawierającą kluczowe zagadnienia dla danej operacji, która podlega ocenie. Wśród przyjętych kryteriów oceny wniosków jest kryterium związane z innowacyjnością operacji oraz uwzględnianiem przez wnioskodawcę obszaru związanego z szeroko pojętą ochroną środowiska.

Przez innowacyjność będziemy rozumieć stosowanie rozwiązań, które posiadają cechę innowacji na lokalnym obszarze realizacji operacji.

Natomiast w zakresie ochrony środowiska preferowane będą działania związane ze stosowaniem technologii proekologicznych w procesie produkcji, gospodarki odpadami oraz edukacji proekologicznej.

Również opracowane procedury dla wniosków grantowych i pozostałych są zróżnicowane uwzględniając ich specyfikę w procesie odwoławczym jak i realizacyjnym. Procedury były konsultowane przede wszystkim z członkami Rady oraz pozostałymi organów Stowarzyszenia ale także aktywnie udzielającymi się w trakcie pisania LSR pozostałymi członkami. Procedury wraz z kryteriami były również publikowane na stronie internetowej. Ostatecznie zostały przyjęte wraz z regulaminem Rady Stowarzyszenia, którego stanowią załączniki, na Walnym Zebraniu Członków w grudniu 2015r.

Dopuszcza się możliwość zmiany zarówno procedur jak i kryteriów oceny wniosków, jednak ich przeprowadzenie nie jest możliwe w czasie trwania naboru, a więc od czasu ogłoszenia o naborze wniosków do czasu zakończenia procedury oceny operacji.

O zmianę procedur lub kryteriów, w celu ich lepszego dostosowania do warunków obszaru LGD, mogą wnioskować:

- Rada Stowarzyszenia,
- Komisja Rewizyjna (po dokonaniu corocznej ewaluacji funkcjonowania LGD),
- członkowie LGD (w liczbie minimum 17 członków podpisanych pod wnioskiem),
- Zarząd LGD,
- Kierownik Biura LGD

Wniosek o zmianę kryteriów musi zawierać uzasadnienie i być skierowany do Zarządu, w celu przedłożenia go na WZC. Wniosek złożony przez uprawniony podmiot może być przedmiotem konsultacji z innymi podmiotami

Obszarem, który w Strategii został uznany za szczególnie istotnym z punktu widzenia perspektyw rozwojowych całego terenu LGD jest turystyka. Z tego tytułu przyjęto zasadę, że projekty realizowane w ramach przedmiotowej strategii w tym obszarze (operacje w ramach celu głównego 1 -Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki) będą mogły być dofinansowane w najwyższym dopuszczalnym obowiązującymi przepisami wymiarze.

Przyjęte przez LGD Między Odrą a Bobrem procedury:

- są zgodne z przepisami obowiązującymi dla RLKS,
- są przejrzyste i niedyskryminujące,
- pozwalają uniknąć ryzyka konfliktu interesów (przygotowano wzory deklaracji bezstronności oraz przewidziano prowadzenie rejestru interesów członków Rady)
- przewidują zachowanie parytetu sektorowego ,
- szczególnie regulują sytuacje szczególne: (taka sama liczba punktów, głos decydujący w przypadku równej liczby głosów ...itp.),
- zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru,

- określają tryb odwołania się wnioskodawców od rozstrzygnięć Rady: w sposób zapewniający możliwość skutecznego złożenia odwołania,
- pozwalają uniknąć rozbieżnych ocen w ramach kryteriów.

Biuro LGD przystępując do prac w zakresie sposobu wyboru i oceny operacji oraz sposobu ustanawiania kryteriów wyboru miało na uwadze wcześniejsze ustalenia poczynione podczas definiowania problemów, przedsięwzięć, celów i wskaźników LSR. Przygotowanie zasad odnoszących się do wyboru operacji w ścisłym powiązaniu z elementami wskazanymi powyżej zapewnia spójność w ramach całej LSR i gwarantuje, że wyselekcjonowane zostaną jedynie te operacje, które faktycznie przyczyniają się do realizacji strategii.

2 Plan działania

Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju rozpocznie się w roku 2016. Sukcesywnie ogłaszane konkursy pozwolą na wyłonienie projektów, których realizacja zaowocuje osiągnięciem założonych wskaźników. Zakłada się, że zgodnie z przyjętym systemem ewaluacji dokumentu stopień realizacji poszczególnych wskaźników będzie badany okresowo. Mając na względzie innowacyjny charakter wielu podejmowanych działań, a co za tym idzie ryzyko związane z pełnym osiągnięciem wytyczonych celów, dopuszcza się możliwość wprowadzania okresowych korekt w obszarze planu działania. Działania takie będą podejmowane wyłącznie w razie potrzeby w oparciu o wyniki analiz i wnioski płynące z prowadzonego w tym zakresie monitoringu. Pierwsze z nich zostanie przeprowadzone pod koniec roku 2018 poziom. Pełne dane w tym zakresie będą znane z końcem roku 2023, po zakończeniu wszystkich projektów jakie będą realizowane przy wsparciu wynikającym z realizacji Strategii.

Poziom dofinansowania działań dla beneficjentów został określony w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

~~Zgodnie z §18. Pomoc jest przyznawana w wysokości określonej w LSR, lecz nie wyższej niż:~~

- ~~–70% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą,~~
- ~~– do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej,~~
- ~~–100% – w przypadku pozostałych podmiotów;~~
- ~~–63,63% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku jednostki sektora finansów publicznych.~~

LGD Między Odrą a Bobrem ustaliła wysokość wsparcia przyznanego na rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie płatności ryczałtowej w **kwotach: 50 tys. zł, 70 tys. zł, 100 tys. zł**. Ustalając **powyższe kwoty** wzięto pod uwagę sytuację społeczno - gospodarczą obszaru LGD oraz **wnioski składane przez potencjalnych beneficjentów** .. Ustalone w ww. sposób wartości będzie kwotą przyznania pomocy, o którą będzie mógł ubiegać się wnioskodawca. Istotne jest to, że będzie to kwota stała, a opracowany biznes plan będzie musiał być uzasadniony ekonomicznie, co oznacza, że planowane inwestycje muszą uzasadniać wnioskowaną kwotę. Wnioskowana kwota musi być równa wysokości wsparcia przyznanego na rozpoczęcie działalności gospodarczej określonej w LSR.

W strategii założono dofinansowanie w maksymalnej wysokości do 70% kosztów kwalifikowalnych dla wszystkich przedsiębiorców, którzy będą chcieli rozwijać działalność gospodarczą, co stwarza doskonały instrument do tworzenia nowych miejsc pracy oraz walki z bezrobociem.

Na realizację operacji innych niż rozwój przedsiębiorczości, LGD Między Odrą a Bobrem ustaliła poziom wsparcia do 100% kosztów kwalifikowalnych. ~~Wsparcie będzie miało formę refundacji poniesionych przez grantobiorców wydatków.~~

LGD planuje w ramach niniejszej LSR zrealizowanie dwóch projektów współpracy na łączną kwotę 144 tys. zł co stanowi 2% całego posiadanego budżetu. Podstawowe informacje dotyczące tych projektów, w tym cele i zakresy przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3 Planowane do realizacji w ramach LSR projekty współpracy

Ogólny opis projektu, w tym wskazanie potencjalnych partnerów	Realizacja celów LSR	Planowany budżet
<p>Tytuł projektu Współpracy: PolskieTrasy.pl Projekt Krajowy. Partnerzy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. LGD „Lider Pojezierza” z siedzibą w Barlinku 2. LGD „Wiejska Inicjatywa Rozwoju” z siedzibą w Stargardzie Szczecińskim 3. LGD „Szanse Bezdroży Gmin Powiatu Goleniowskiego” z siedzibą w Goleniowie 4. LGD „Pojezierze Razem” z siedzibą w Szczecinku 5. LGD „Zielona Dolina Odry i Warty” z siedzibą w Górzycy 6. LGD „Brama Lubuska” z siedzibą w Świebodzinie 7. LGD „Między Odrą a Bobrem” z siedzibą w Zaborze 8. LGD „Grupa Łużycka” z siedzibą w Lubusku 9. LGD „Zielone Światło” z siedzibą w Krośnie Odrzańskim 10. LGD „Regionu Kozła” z siedzibą w Kargowej 11. LGD „KOLD” z siedziba w Lwówku z siedzibą w Lwówku <p>Cel i zakres projektu: Stworzenie nowoczesnego narzędzia promocji (aplikacji na urządzenia mobilne) opisującego atrakcje turystyczne (przyrodnicze i antropogeniczne), bazę usługową (gastronomia, noclegi, lokalne rzemiosło, produkty lokalne), prezentującego aktualny kalendarz lokalnych wydarzeń wzbogaconego o elementy rywalizacji (questy, konkursy). Ponadto projekt zakłada wytworzenie drukowanych materiałów promocyjnych (map, przewodników, folderów) i gadżetów reklamowych promujących lokalne walory turystyczne, gospodarcze i kulturowe</p> <p>Zadania projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnienie nowych technologii wśród turystów oraz mieszkańców obszarów partnerów projektu. 2. Przedstawienie swojego obszaru jako miejsca do aktywnego wypoczynku dla wszystkich uprawiających turystykę aktywną. 3. Przekazanie użytkownikom, że obszary objęte aplikacją są atrakcyjne nie tylko ze względu na walory przyrodnicze i historyczne, ale też na te zasoby ludzkie, które mają w sobie energię przekazu, ogromne zasoby gościnności oraz wyjątkową moc emocji wynikających z tożsamości regionu. 4. Opracowanie nowego ujednoliconego systemu promocji obszarów wiejskich z wykorzystaniem aplikacji PolskieTrasy.pl 5. Przygotowanie konferencji pod nazwą “PolskieTrasy.pl” - nowoczesne i innowacyjne obszar wiejskie” 6. Współpraca 11 LGD w zakresie popularyzacji nowych technologii w turystyce na zasobach obszarów wiejskich. 7. Sektorowe powiązanie zadań przy realizacji projektu 	<p>Cel ogólny 1 Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki.</p> <p>Cel szczegółowy 1.1 Wzbogacenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej i rekreacyjnej poprzez wykorzystanie istniejącego potencjału naturalnego i infrastrukturalnego.</p>	<p>Budżet LGD Między Odrą a Bobrem 70 000,00 zł</p> <p>Cały budżet 1 200 000,00zł</p>

<p>Tytuł projektu Winnice i winiarstwo podstawa rozwoju działalności turystycznej i ekoturystyki. Projekt międzynarodowy Zakładamy udział 5-6 partnerów w tym 2 z zagranicy. Cel i zakres projektu Warsztaty i wizyty winiarzy z obszaru LGD w regionach o bogatej tradycji winiarskiej, produkcji winna i wyrobów powiązanych z winem. Poznanie ekonomiki działań związanych z prowadzeniem winnic i wykorzystaniem ich dla rozwoju turystyki.</p>	<p>Cel ogólny 3 Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON. Cel szczegółowy 3.3.1 Działania związane z organizacją targów gospodarczych, rolnych, wyjazdów studyjnych, dostępem do najlepszych praktyk dla podmiotów gospodarczych z terenu LGD</p>	<p>Budżet LGD Między Odrą a Bobrem 74 000,00 zł</p> <p>Cały budżet 520 000,00zł</p>
RAZEM		144 000 zł

3 Budżet LSR

Funduszem EFSI stanowiącym źródło finansowania LSR w latach 2016-2020 jest Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wysokość planowanego wsparcia jest zgodna z wytycznymi Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2023. Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem planuje sfinansować w ramach LSR operacje przyczyniające się do realizacji czterech celów głównych:

Cel główny LSR		Zakładana kwota wsparcia na realizację operacji w ramach celu
1	Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki.	2 250 000,00
2	Wykorzystanie rosnącego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizację życia publicznego.	1 340 000,00
3	Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON	3 700 000,00
4	Przeciwdziałanie i zwalczanie wykluczenia społecznego, związanego z trudniejszym dostępem do rynku pracy i usług publicznych, w tym edukacyjnych, medycznych kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	105 000,00
Razem		7 395 000,00

Dokonano też podziału środków na poszczególne lata. Uwzględniając fakt, że przyjęto jednofunduszowy charakter finansowania realizacji Strategii, tabela wsparcia finansowego przedstawia się następująco

Tabela 4 Wysokość planowanego wsparcia w ramach LSR w podziale na lata i źródła finansowania.

Rok	Wsparcie finansowe				
	PROW	RPO		PO RYBY	Razem EFSI
		EFS	EFRR		
2016	605 560,00	X	X	X	605 560,00
2017	2 285 440,00	X	X	X	2 285 440,00
2018	2 144 000,00	X	X	X	2 144 000,00
2019	680 000,00	X	X	X	680 000,00
2020	1 030 000,00	X	X	X	1 030 000,00
2021	1 020 000,00	X	X	X	1 020 000,00
2022	1 040 000,00	X	X	X	1 040 000,00
2023	204 000,00	X	X	X	204 000,00
Razem 2016-2023	9 009 000,00	X	X	X	9 009 000,00

Tabela 5 Całkowity budżet LSR z podziałem na źródła finansowania i przeznaczenie środków.

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)					
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	Razem EFSI
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	7 200 000,00	0,00	0,00	0,00		7 200 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	144 000,00			0,00		144 000,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 565 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 565 000,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00
Razem	9 009 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 009 000,00

4 Plan komunikacji

Plan komunikacji określa narzędzia i zasady przekazu wewnętrznego i zewnętrznego kierowanego przez Stowarzyszenie do wszystkich mieszkańców i podmiotów terenu LGD, zainteresowanych jego działalnością mediów, władz lokalnych szczebla powiatowego i wojewódzkiego oraz wszystkich innych ośrodków opiniotwórczych i podmiotów zainteresowanych wdrażaniem Strategii.

Cel ogólny i cele szczegółowe Planu Komunikacji LGD

Przyjęty przez Stowarzyszenie LGD Plan Komunikacji ma na celu przede wszystkim rozpowszechnianie informacji o przewidzianych w Strategii możliwościach wsparcia dla potencjalnych Beneficjentów, a w konsekwencji ich aktywizacja, tak by mogli oni ubiegać się o przyznanie dotacji w ramach trwającego okresu alokacyjnego. Jest to więc cel ogólny który zagwarantuje szeroki udział we wdrażaniu Strategii przedstawicielom wszystkich reprezentowanych w LGD sektorów.

Działania informacyjno-promocyjne będą wspierać realizację wszystkich celów określonych w LSR.

Cel ogólny działań informacyjno – promocyjnych jest realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- informowanie beneficjentów w zakresie aktualnych możliwości pozyskiwania środków w ramach LSR oraz pomoc w procesie realizacji projektów przez profesjonalną informację i pomoc w rozliczaniu projektów,
- budowanie pozytywnego wizerunku Stowarzyszenia LGD Między Odrą a Bobrem wśród mieszkańców poprzez między innymi informowanie ich o już zrealizowanych projektach i bezpośrednich korzyściach wynikających z ich realizacji,
- zwiększenie poziomu świadomości i wiedzy mieszkańców na temat korzyści z członkostwa w Unii Europejskiej dla gmin obszaru LGD, uzyskiwanych dzięki napływowi Funduszy Europejskich,
- wzrost rozpoznawalności i świadomości istnienia Funduszy Europejskich poprzez promowanie skutków dotychczasowego wdrażania funduszy przez gminy obszaru LGD,
- utrwalenie spójnego systemu identyfikacji wizualnej LGD.

Powyższe cele zostaną osiągnięte poprzez intensywne, różnorodne i długofalowe działania informacyjno-promocyjne, których ważnym elementem będą kampanie:

- informacyjne – adresowane do konkretnych grup potencjalnych Beneficjentów, uprawnionych do korzystania ze środków Unii Europejskiej.
- promocyjno – wizerunkowe, skierowane do mediów, ogółu społeczeństwa oraz dotychczasowych i potencjalnych Beneficjentów,

Treść komunikatów dostosowana będzie do prowadzonych działań promocyjnych:

- informacyjne – w ramach Kampanii Informacyjnej (KI) – tj. treści pozbawione emocji, czyli czysto fachowe i informacyjne – narzędzia: biuletyn, ulotki, dokumenty programowe,
- wizerunkowe – reklama na materiałach promocyjnych spójna z Systemem Identyfikacji Wizualnej, promująca styl, elegancję i profesjonalizm,
- perswazyjne – wszelkie reklamy radiowe, prasowe, na plakatach, na autobusach.

Grupy docelowe

W procesie komunikacji wyróżnić należy trzy podstawowe grupy do których kierowany będzie przekaz:

- beneficjentów (projektodawców),
- potencjalnych beneficjentów
- ogół społeczeństwa.

Beneficjenci (projektodawcy) – grupa osób i podmiotów, którzy już realizują projekty dofinansowane ze środków w ramach LSR. Kierowany do nich komunikat będzie najbardziej rozbudowany i specjalistyczny, a jednocześnie istotnie aktywizujący, motywujący, pobudzający do działania.

Potencjalni beneficjenci LSR (potencjalni projektodawcy) – to do nich kierowany będzie najszerszy strumień działań komunikacyjnych. Przekazywana im Informacja powinna mieć przede wszystkim charakter motywujący do składania wniosków. Opinia tej grupy na temat LSR będzie się kształtowała m.in. na podstawie kontaktów z LGD stanowiąc probierz skuteczności i przyjazności całego systemu informacji. Należą do niej między innymi:

- Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne,
- Organizacje pozarządowe,

- Przedsiębiorcy (mikro, mali, średni) oraz osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą
- Osoby indywidualne i nieformalne grupy mieszkańców,
- Placówki kulturalne i edukacyjne;
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Podmioty gospodarki społecznej i instytucje otoczenia biznesu;

Ogół społeczeństwa – w nim kumulować się będą efekty komunikacyjne działań i zachowań wszystkich grup interesariuszy. Wizerunek LSR w oczach społeczeństwa, wspierany przez media, decyduje o pozytywnym lub nieprzychylnym klimacie społecznym wokół środków unijnych, polityki rozwojowej, czy wreszcie samej Unii Europejskiej.

Zaznaczyć przy tej okazji należy, że wskazane wyżej grupy nie są rozłączne. Poszczególne osoby mogą bowiem zarówno uczestniczyć w realizacji projektu np. jako lider lub członek organizacji realizującej projekt, a jednocześnie być potencjalnym beneficjentem w ramach zupełnie innej grupy działań. Równocześnie wszyscy należeć będą do szeroko pojmowanej opinii publicznej.

W planie komunikacji przewidziano również działania mające na celu pozyskanie informacji o funkcjonowaniu LGD i realizacji LSR. Dane będą zbierane w formie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD pod kątem konieczności przeprowadzenia ewentualnych korekt w tym zakresie (np. dodatkowego przeszkolenia osób udzielających pomocy, np. w zakresie komunikacji interpersonalnej). Dodatkowe informacje zbierane będą podczas działań informacyjnych o zasadach i efektach LSR skierowane do potencjalnych wnioskodawców oraz mieszkańców. Pozyskane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do aktualizacji LSR, procedur oraz ewentualnej zmiany funkcjonowania poszczególnych organów LGD czy biura. W sytuacji zaistnienia problemów z wdrażaniem LSR, a także potencjalnego pojawienia się sytuacji niesatysfakcjonującej akceptacji społecznej wdrożone zostaną środki zaradcze.

Zakładane wskaźniki działań komunikacyjnych

Przyjęte w Planie Komunikacyjnym działania powinny przynieść nie tylko efekt w postaci sytuacji opisanej w powyższej tabeli ale także wymierne (kwantyfikowalne) ilościowe rezultaty wyrażone w stopniu osiągnięcia założonych wskaźników. Uwzględniając planowany budżet działań komunikacyjnych przyjęto następujące wskaźniki.

wskaźnik		Wartość początkowa rok 2015	Wartość końcowa rok 2020	Jednostka miary / źródło danych
PK1	liczba zorganizowanych spotkań w ramach kampanii informacyjnych i promocyjnych	0	16	[szt.] sprawozdanie dokumentujące przeprowadzenie spotkania, lista uczestników
PK2	liczba artykułów w prasie lokalnej	0	8	[szt.] wycinki prasowe
PK3	liczba wypełnionych ankiet z informacją zwrotną dla LGD na temat jakości usług i/lub oczekiwań respondentów	0	30	[szt.] ewidencja formularzy ankietowych
PK4	liczba ogłoszeń na tablicach w instytucjach publicznych	0	160	[szt.] dokumentacja działań komunikacyjnych (potwierdzenie przekazania ogłoszeń do rozwieszenia)
PK5	liczba artykułów, informacji i ogłoszeń na stronach www Stowarzyszenia LGD i partnerów	0	250	[szt.] dokumentacja działań komunikacyjnych (print screen)
PK6	Liczba wydawnictw drukowanych (brozury, ulotki, itp.)	0	2000	[szt.] dokumenty księgowe i egzemplarze dokumentacyjne wydawnictw

Z powyższego zestawienia wynika, że dużą rolę LGD działania przywiązuje do komunikacji prowadzonej z wykorzystaniem Internetu – strony www Stowarzyszenia, stron www partnerów (zwłaszcza publicznych) oraz portali społecznościowych. To medium stosunkowo młoda ale ogromnie popularne i coraz popularniejsze również na terenach wiejskich. Jego wykorzystanie sprzyja ponadto zwalczaniu wykluczenia cyfrowego, z jaki bardzo często mamy jeszcze do czynienia na terenie objętym LSR. Nie mniej jednak biorąc pod uwagę, że zwłaszcza wśród osób starszych i niektórych grup defaworyzowanych nie jest to w dalszym ciągu popularny nośnik informacji, każdorazowo w przypadku korzystania z Internetu, LGD zapewni możliwość przekazania treści tam zamieszczanych również w inny – tradycyjny sposób.

Systematyczne badanie stopnia osiągania założonych wskaźników, prowadzone z częstotliwością raz na rok (w pierwszym kwartale każdego roku począwszy od roku 2017) pozwoli na określenie tempa realizacji przyjętych w tym zakresie założeń i w razie potrzeby wdrożenia działań zaradczych. Zakres tych działań określany będzie na bieżąco z uwzględnieniem specyfiki zidentyfikowanych problemów

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu.

Przyjęte w planie komunikacji działania i środki przekazu zostały dobrane tak by w możliwie najwyższym stopniu gwarantować osiągnięcie zamierzonego efektu. Również kwoty zabezpieczone na te cele zostały dobrane z uwzględnieniem aktualnych warunków rynkowych i w chwili obecnej wydają się być wystarczające. Nie mniej jednak faktyczna efektywność zastosowanych działań będzie na bieżąco monitorowana i poddawana ocenie. Coroczna analiza stopnia osiągnięcia założonych wskaźników będzie powiązana z oceną efektywności podejmowanych działań. Informacji w tym zakresie oprócz wyników wskaźnikowych dostarczać też mogą zaplanowane do przeprowadzenia ankiety wśród rzeczywistych i potencjalnych beneficjentów. Analizy pozwolą określić też czy założone nakłady finansowe wykorzystywane są racjonalnie. W przypadku gdy efekty będą niezadowolające Kierownik Biura LGD podejmie decyzje w sprawie skorygowania planu komunikacji. Korekta ta może dotyczyć:

- Terminów i zakresu poszczególnych działań komunikacyjnych
- Środków przekazu przewidzianych dla poszczególnych działań komunikacyjnych
- Oczekiwanych efektów
- Kwot przeznaczonych na poszczególne działania komunikacyjne

Dodatkowo informacje zebrane podczas działań komunikacyjnych mogą być wykorzystane do aktualizacji LSR. Szczególnie zaplanowane działania ankietowe i bieżące kontakty z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami stanowiąc będą cenne źródło informacji zwrotnych o tym jak interesariusze oceniają procedury oraz sposób i efektywność działania LGD. Będą oni mogli wyrazić swoje zdanie na temat sposobu funkcjonowania poszczególnych organów LGD czy biura. W sytuacji zaistnienia istotnych problemów z wdrażaniem LSR Zarząd wspólnie z kierownikiem Biura podejmują działania zaradcze adekwatne do zaistniałych potrzeb. O ich wdrożeniu informują opinię publiczną a w szczególności członków Stowarzyszenia i grupy zainteresowane (np. potencjalnych beneficjentów albo beneficjentów rozliczających projekty). W zależności od charakteru wprowadzanych działań zaradczych oraz grupy docelowej której dotyczą informacje kierowane są bezpośrednio do zainteresowanych (za pomocą poczty tradycyjnej lub elektronicznej) lub poprzez komunikaty publiczne (na stronach internetowych i tablicach ogłoszeń).

Zakłada się, że efektywność działań komunikacyjnych przyjętych w przedmiotowym Planie będzie wysoka również z uwagi na innowacyjny charakter niektórych z przyjętych do realizacji środków przekazu. Dotyczy to przede wszystkim mediów społecznościowych, które do tej pory nie były powszechnie wykorzystywane jako kanał komunikacji z mieszkańcami gmin wchodzących w skład LGD. Trudno się temu dziwić, skoro przez część poprzedniego okresu alokacyjnego najpopularniejszy obecnie portal społecznościowy zaledwie raczkował a przez pierwsze półtora roku nie miał nawet polskiej wersji językowej.

Budżet przewidziany na działania komunikacyjne w okresie realizacji LSR

Całkowity budżet przewidziany na działania komunikacyjne w okresie realizacji Strategii określono na 15 000,00 zł. Podzielono go równomiernie po 3 000,00 zł na lata 2016 – 2020.

5 Zintegrowanie

Komplementarność z innymi dokumentami strategicznymi

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem została opracowana zgodnie z wytycznymi Poradnika dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, który to poradnik został przygotowany w oparciu o przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013, 1305/2013 oraz 508/2014 a także zapisy Umowy Partnerstwa i dokumentu pt. „Zasady realizacji instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w Polsce” opracowanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju we współpracy z MRiRW. Ponadto tekst poradnika odwołuje się także do wytycznych na temat rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz wytycznych dla podmiotów lokalnych dotyczących rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Strategia pozostaje więc komplementarna z dokumentami krajowymi i unijnymi o charakterze strategicznym takimi jak:

- Strategia Europa 2020
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (DSRK)
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020. Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR)
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014- 2020.

Cele strategiczne sformułowane w trakcie opracowywania Lokalnej Strategii Rozwoju zostały przeanalizowane także pod kątem ich zgodności z celami strategicznymi określonymi w innych dokumentach strategicznych szczebla wojewódzkiego, a więc przede wszystkim Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020. Ponieważ LSR dotyczy obszaru ośmiu gmin, z których 7 leży w obrębie powiatu zielonogórskiego, zasadną jest więc także analiza komplementarności przedmiotowego dokumentu ze Strategią Rozwoju Powiatu Zielonogórskiego na lata 2014-2022

Tabela 6   **Zgodność celów strategicznych Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia LGD Między Odrą a Bobrem z dokumentami strategicznymi szczebla powiatowego, wojewódzkiego i krajowego**

Cel strategiczny w LSR Między Odrą a Bobrem	Strategia Rozwoju Powiatu Zielonogórskiego na lata 2014-2022	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014- 2020
1 Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki.	Cel strategiczny 6. Zwiększenie konkurencyjności oraz atrakcyjności turystycznej i kulturowej powiatu zielonogórskiego	Cel operacyjny 1.7 Rozwój potencjału turystycznego województwa	Potrzeba 09. Tworzenie możliwości zatrudnienia poza rolnictwem bez zmiany miejsca zamieszkania Potrzeba 10. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej na obszarach wiejskich
2. Wykorzystanie rosnącego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizację życia publicznego.	Cel strategiczny 3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców powiatu zielonogórskiego oraz ich integracja ze środowiskiem rodzinnym i społecznym	Cel operacyjny 4.3 Wzmocnienie potencjału kapitału społecznego oraz kształtowanie tożsamości regionalnej	Potrzeba 11 Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich i wykorzystanie potencjałów endogenicznych na rzecz rozwoju lokalnego
3 Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON	Cel strategiczny 7. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki powiatu zielonogórskiego	cel operacyjny 1.2 Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej	Potrzeba 02 Reorientacja małych gospodarstw w kierunku rolniczym lub pozarolniczym Potrzeba 09. Tworzenie

			możliwości zatrudnienia poza rolnictwem bez zmiany miejsca zamieszkania
4 Przeciwdziałanie i zwalczanie wykluczenia społecznego, związanego z trudniejszym dostępem do rynku pracy i usług publicznych, w tym edukacyjnych, medycznych kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych .	Cel strategiczny 3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców powiatu zielonogórskiego oraz ich integracja ze środowiskiem rodzinnym i społecznym Cel strategiczny 4. Poprawa stanu zdrowia oraz dostępności mieszkańców powiatu zielonogórskiego do opieki zdrowotnej	Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie dostępu do usług medycznych i profilaktyka zdrowotna Cel operacyjny 3.3 Zapewnienie różnorodnej oferty kulturalnej i sportowej Cel operacyjny 3.4 Promocja włączenia zawodowego i społecznego	P6: Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich Potrzeba 10. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej na obszarach wiejskich

Integracja podmiotów różnych sektorów

W formułowaniu celów zarówno ogólnych jak i szczegółowych brali udział przedstawiciele czterech sektorów reprezentowanych w Stowarzyszeniu (sektory publiczny, społeczny, gospodarczy oraz mieszkańcy). Stworzyło to możliwość wypracowania zapisów, które pozwalają na aktywne włączenie się wszystkich tych grup w realizację poszczególnych celów. Tak więc nie tylko strategia jako całość uwzględnia potrzeby poszczególnych grup interesariuszy, ale także w każdym z celów ogólnych znalazły się działania skierowane do poszczególnych sektorów, lub też umożliwiające realizację operacji finansowych przez podmioty z różnych sektorów.

Cel ogólny 1

Wykorzystanie zasobów naturalnych i lokalnego potencjału do rozwoju zróżnicowanych form turystyki.

- W obrębie celu szczegółowego 1.1 działania kierowane są do podmiotów wszystkich 4 sektorów
- W obrębie celu szczegółowego 1.2 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego społecznego i mieszkańców
- W obrębie celu szczegółowego 1.3 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego społecznego i gospodarczego
- W obrębie celu szczegółowego 1.4 działania kierowane są głównie do podmiotów gospodarczych i mieszkańców
- W obrębie celu szczegółowego 1.5 działania kierowane są do podmiotów wszystkich 4 sektorów
- W obrębie celu szczegółowego 1.6 działania kierowane są do podmiotów wszystkich 4 sektorów
- W obrębie celu szczegółowego 1.7 działania kierowane są do podmiotów wszystkich 4 sektorów
- W obrębie celu szczegółowego 1.8 działania kierowane są głównie do podmiotów publicznych społecznych i gospodarczych wszystkich 4 sektorów

Cel ogólny 2

Wykorzystanie rosnącego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizację życia publicznego.

- W obrębie celu szczegółowego 2.1 działania kierowane są do podmiotów wszystkich 4 sektorów
- W obrębie celu szczegółowego 2.2 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego, społecznego i mieszkańców
- W obrębie celu szczegółowego 2.3 działania kierowane są do podmiotów wszystkich 4 sektorów
- W obrębie celu szczegółowego 2.4 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego, społecznego i mieszkańców

Cel ogólny 3

Wzrost aktywności gospodarczej na terenie LSR poprzez tworzenie i rozwój MSP zarejestrowanych w systemie REGON

- W obrębie celu szczegółowego 3.1 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego

- W obrębie celu szczegółowego 3.2 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora gospodarczego i mieszkańców
- W obrębie celu szczegółowego 3.3 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora gospodarczego i mieszkańców
- W obrębie celu szczegółowego 3.4 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego
- W obrębie celu szczegółowego 3.5 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego
- W obrębie celu szczegółowego 3.6 działania kierowane są głównie do podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego

Co istotne beneficjentami ostatecznymi wszystkich działań będzie cała społeczność terenu LGD. W wielu przypadkach usługi i oferty będące wynikiem realizacji konkretnych operacji finansowych będą kierowane do szerokiego grona lokalnych odbiorców.

Integracja obszaru

Dzięki partycypacyjnym metodom tworzenia dokumentu. LSR wykorzystuje endogeniczny potencjał terytorium. Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć pozwoli w możliwie największym stopniu wykorzystać zasoby terenu LSR oraz rozwiązać w sposób kompleksowy zdiagnozowane problemy. Dzieje się tak dzięki przyjętej na etapie tworzenia dokumentu metodologii wywodzącej poszczególne działania z wyników analizy SWOT.

Proponowane w ramach niniejszej strategii przedsięwzięcia zostały zdefiniowane w oparciu o wnikliwą analizę rzeczywistych potrzeb i możliwości zgłoszonych przez grupy interesariuszy reprezentujących 4 sektory z obszaru ośmiu gmin, na terenie których działalność prowadzi stowarzyszenie Między Odrą a Bobrem. Ich ostatecznego wyboru dokonano z uwzględnieniem kryterium reprezentatywności dla całego obszaru LSR. Dzięki temu zachowana zostanie jego integralność oraz jeszcze wyraźniej podkreślona lokalna specyfika. W pełni partycypacyjny charakter formowania celów i działań pozwolił na wyłonienie takich obszarów aktywności, które są reprezentatywne dla całego lub prawie całego obszaru działań LGD.

Prezes Zarządu

/ - / Ryszard Kozakiewicz